

ELU PROOVIKIVI PROJEKT

Juhendmaterjalide grupp (grupp 2)

Juhendajad:

- Maarja Hallik
- Anu Tammeleht
- Merike Saar

Liikmed:

- Andreeanne Kallas - andragoogika
- Janne Puks - noorsootöö
- Kati Mölder - hariduse juhtimine
- Lisete Tammeveski - andragoogika
- Mirjam Heinsaar - klassiõpetaja
- Triina Rähn - hariduse juhtimine

ELU PROJEKTI ARUANNE

Eesti haridusvaldkonnas on eesmärgiks rakendada enim praktilist õpet, mis võimaldaks muuta ülesanded õppijatele tähenduslikumateks ning võimaldaks kujundada oskusi lahendamaks väljakutseid loovalt, lähtudes koostöö- ja uuenduslikkuse põhimõtetest. Seejuures on oluline luua võimalused ainealaste teadmiste omandamise kõrval ka üldoskuste arendamiseks. Praegune ainekeskne õpe ei toeta piisavalt õppijate üld- ja tulevikuoskuste arengut. (Eesti Haridusvaldkonna Arengukava 2021-2035, 2020)

Proovikivi on hariduslik koostööprogramm ja peatselt ka veebiplatvorm, mis aitab noortel kasvada vastutustundlikuks maailmakodanikuks juba koolieast alates. Proovikivi programmi raames juurutatakse projektipõhist õpet, mille keskmes on päris-elulised väljakutsed. Projektipõhise õppe protsessis saavad õpilased meeskondades leida lahendusi väljakutsetele luues erinevaid "projekte" - nt kampaania, uus toode, uuring, kunstiprojekt vms. Proovikivi on viimase 2 aasta jooksul loonud esialgseid materjale õpetajatele selleks, et projektipõhise õppeprotsessi toetada. Siiski on vaja materjale juurde ning olemasolevaid paremaks teha.

Proovikivi ELU eesmärk on aidata muuta Proovikivi programm õpetajatele-juhendajatele ja õpilastele lihtsamini kasutatavaks, tõhusamaks ning atraktiivsemaks. Juhendmaterjalide grupi lähteülesandeks on luua Proovikivi projektis osalevatele õpetajatele/juhendajatele lisamaterjale üldpädevuste arendamise toetamiseks projektipõhise õppe protsessis. Lisamaterjalidena töötatakse välja teaduslikel teooriatel põhinevaid meetodilisi materjale - harjutusi ja situatsioonimänge, mis on vormistatud samm-sammuliseks juhendiks, mida õpetaja/juhendaja saab kasutada soovitud üldpädevuse toetamiseks õppetegevuse käigus. Meetodiliste juhendmaterjalide juurde luuakse visuaalne ülevaatlik poster, mis toetab tegevuse läbiviimist.

Projektõpet rakendades lõimitakse erinevate valdkondade teadmisi, kuid õppimine toetub tugevalt sotsiaalsetele oskustele (Hallik, 2020; Lahe, 2019). Meeskonnatööle ja aineülestele lahendustele orienteeritud õppes on suhtlus ning koostöö pädevused, millele on tarvis õppeprotsessis keskenduda. Sellel põhjusel oleme

võtnud materjalide arendamisel fookusesse koostöö- ja suhtluspädevuse arendamist toetavate materjalide väljatöötamise (tabel 1).

Tabel 1. Grupi fookused

Pädevus	Oskused, mida arendada pädevuse saavutamiseks
Koostöö (collaboration)	grupiprotsessid, tiimitöö, rollid, eesmärkide seadmine, kokkulepetest kinnipidamine
Suhtlus (communication)	aktiivne kuulamine, eneseväljendus (sh kuidas esineda), teistega arvestamine, konflikti lahendamine, non-violent communication, mina-sõnum, võimestavad küsimused ja alandlikkus

Valitud pädevuste toetamise olulisus tuleneb nii põhikooli riiklikust õppekavast (Põhikooli riiklik õppekava, 2011), nüüdisaegse õpikäsituse rakendamise põhimõtetest (Eesti Haridusvaldkonna Arengukava 2021-2035) kui ka senise Proovikivi projektis osalenud õpetajate antud tagasiside alusel on nende materjalide järele kõige suurem vajadus.

Grupi siseselt jagame juhendmaterjalides käsitletavate pädevuste alaoskused grupiliikmete vahel selliselt, et iga liige vastutab ühe oskuse toetamiseks loodava metoodilise materjali valmimise eest. Iga grupiliikme vastutada on ühe alateema tõenduspõhine käsitlemine juhendmaterjalides ning panustada ELU Proovikivi projektis osalemisse viisil, mis toetab võimalust ka tudengil endal ELU projekti raames õppida ning katsetada erinevates rollides olemist. Lõplikud juhendid ning toetavad visuaalsed materjalid valmivad grupis ühise sünteesi ning edasisidestamise abil. Visuaalse toimetuse ning kujunduse osas lähtume jätkusuutlikkusest - disaini on kooskõlas Proovikivi projektiga ning ühtne muude juhenditega, et soodustada õpetajatel materjalide kasutamist ning luua usaldust materjali sisu osas. Sidusrühmadeni jõuame läbi Proovikivi veebiplatvormi, mille vahendusel projektis osalevatel õpetajatel/juhendajatel on ligipääs loodud metoodilistele juhendmaterjalidele.

Projektitöö tulemusel valmis metoodiliste tegevuste kogumik [“Üldpädevuste arengut toetavad meetodid projektipõhises õppes”](#) koos [visuaalsete materjalidega](#) toetamaks koostöö- ja suhtluspädevuse arendamist õppetöös. Kogumik on kättesaadav Proovikivi projektis osalevatele õpetajatele/juhendajatele.

TEGEVUSKAVA

Tegevused	Tähtaeg	Vastutaja(d)
Kohtumine meeskonnaga - projekti eesmärgi sõnastamine, rollide jagamine, tegevuskava koostamine	4.03.2021	Triina (ruumi loomine)
Kohtumine meeskonnaga - vahekokkuvõtte ankeedi täitmine vahenädalaks.	11.03.2021	Triina (ruumi loomine)
Kohtumine suures grupis - tegevuskava esitlemine	15.03.2021	terve tiim
Vahekokkuvõtte materjali üleslaadimine	18.03.2021	Lisete
Vahekokkuvõte	25.03.2021	terve tiim
Kohtumine meeskonnaga - vahenädala peegeldus, edasine kava	02.04.2021	terve tiim
Juhendmaterjalide aluse loomine, juhendajaga kohtumine	12.04.2021	iga liige vastutab ühe teema sisu ja visuaali eest
Meetodite kirjutamine, esimene valmis testversioon	19.04.2021	iga liige vastutab ühe teema eest
Materjalide testimine, parandustööd, tagasiside	kuni 01.06.2021	terve tiim
Postrite disain	05.06.2021	Andreanne, Lisete - postri näidis. Iga liige loob oma meetodi visuaali

Meetodikogu lõplikult valmis	02.06.2021	terve tiim
Esitluse koostamine	01.06-05.06.2021	Andreanne - esitluse põhi, terve tiim
Portfoolio koostamine	01.06-06.06.2021	Kati - portfoolio põhi, terve tiim

MEEDIAKAJASTUS

Proovikivi projekti raames metoodilisi juhendmaterjale luues pidasime oluliseks materjalide kompaktsust. Lisaks põhjalikule metoodiliste materjalide kogumikule oleme loonud ka visuaalsed ning kompaktsed postriid toetamaks meetodite kasutamist projektõppe protsessis ning võimaldamaks materjali rohkemate inimesteni viia. Nii kogumik kui postriid kavandati lähtuvalt Proovikivi enda mallidest ja kavanditest, et need oleksid erinevates Proovikivi kanalites avalikustatavad. Materjal saab kajastust Proovikivi Facebookis ja kodulehel. Materjal on avalik, seega on Proovikivi sotsiaalmeedia kanalid hea viis materjalide aktiivseks levitamiseks ja kasutamiseks.

GRUPILIIKMETE ÕPIKOGEMUSE REFLEKSIION

Kati Mölder

ELU projektis osalemine pakkus võimaluse tegeleda südamelähedaste teemadega ning andis järjekordse grupis töötamise kogemuse. Esmakordselt toimus see kõik distantsilt, ehk et grupiprotsesside toimumise sünergia jäi ehk selle võrra tagasihoidlikumaks võrreldes reaalsete kohtumistega. Esimestel kohtumistel leppisime kokku grupijuhi rolli täitja osas. Meie grupijuht sai oma rolliga ka hästi hakkama, tuletades meile meelde olulisi kuupäevi ning oleks kontaktiks juhendajate ja grupi vahel. Meie grupis koostöö toimus kenasti, kõik täitsid neile määratud ülesanded õigeaegselt. Õpikohana võiks ehk tulevikus projekti alguses selgepiirilised kokkulepped sõlmida ning konkreetsed vastutusvaldkonnad anda igale grupi liikmele. Selliselt oleks projekti struktuur olnud selgem ning protsess veelgi sujuvam. Kuna projekti kestus oli küllaltki lühike, siis grupisisene suhtlus jäi soovitud

pinnapealsemaks. Olen rahul meie loodud metoodilise materjaliga. Kindlasti propageerin koostatud materjali kasutamist õpetajate seas ning loodan, et materjal leiab Proovikivi õpetajate/juhendajate seas aktiivset kasutust.

Lisete Tammeveski

ELU projekt andis võimaluse panna erialased pädevused proovile ning panustada isiklikult olulise teema edendamisse haridusvaldkonnas. Riiklike piirangute ajal pikaajalise grupitöö tegemine tõi kaasa omad head ja samas väljakutsed. Tunnen, et grupi moodustasime koheselt tööühmana, kellel on ühine eesmärk, mis toetas grupiprotsesside sujuvat toimimist. Koostöö toimus hästi, panime alguses paika ühised kokkulepped ja pidasime neist valdavalt kinni. Märkasin läbi projekti enda õppimist, enim sain panna ennast proovile grupiliikmena, üritades rakendada erialaseid põhimõtteid. Projekti lõppfaas oli minu jaoks grupijuhina väljakutsuv, sest projekti esialgne tegevuskava nihkus erinevate ootamatuste tõttu, pannes teatud hetkedel mind isiksuse ja andragoogina proovile. Jätsime kõikidele osalejatele vabaduse ja võimaluse panustada enda eelistatud ülesannetes. Tagantjärele tunnen, et see toimus meie grupi puhul, kuid edaspidistes grupitöodes eelistan jagada koheselt vastutajad väiksematele ülesannetele, pannes teadlikumalt õppijaid ka uutesse rollidesse. Tulemusena loodud materjal tuleb kasuks ka erialaselt ning olen rahul, et saime kasutada õpingutel kogutud teadmisi, olla loovad ja arendada professionaalset identiteeti.

Andreanne Kallas

ELU projekt on kindlasti arendav just erialade lõimumise poolest. Projekt andis võimaluse tutvuda ja teha koostööd teiste erialade üliõpilastega, mis oli kindlasti omamoodi väljakutsuv aga samas väga huvitav. Meie kogu Proovikivi grupp oli suhteliselt suur ja aega oli tegelikult vähe, et kõikide nende inimestega tutvuda. Samas oma väikeses grupis oli meil eriti alguses pidev suhtlus ning see andis võimaluse suhelda teistel erialadel õppivate üliõpilastele. Kahju oli, et kogu õppeaine jooksul toimus koostöö distantsilt, kuna oleks soovinud näha inimesi päris elus ning veeta koos toredalt aega. Kindlasti oli projekt ka ennast arendav ning sai ennast proovile panna uutest rollides. Oma erialal on meil pidevalt grupitööd ja mulle meeldis, et ka siin sai teha väga palju koostööd ja samas mingitel hetkedel ka iseseisvaid ülesandeid. Lõpupoole oli tunda, et kõigil kuhjusid lisaks projektile ka teiste õppeainete kohustused ning mingil hetkel panid grupiliikmed ELU projektile vähem rõhku kui oleks võinud,

samamoodi ka mina isiklikult. Sellest olukorrast õppisin, et ei tasu jätta asju viimasele hetkele vaid leida jooksvalt kogu aeg aega. Nii ei kuhju kõik kohustused ühele hetkele. Lõpptulemusena valmis meil aga sisukas dokument ning silmapaistavad postriid, mida jagada Proovikivi projektides osalejatele. Loodan, et need on abiks ja kasulikud paljudele ning meie loodud materjalid aitavad erinevates situatsioonides.

Triina Rähn

Projektis osalemine andis võimaluse tegeleda erialaste teemadega ning valdkondadega, mis on minu jaoks olulised. Sel korral oli projektis osalemine paras väljakutse, kuna kõik toimus distantstilt. Õppijad olid erinevatelt erialadelt, ning tegelikkuses näost-näkku polnud kedagi näinud. Õnneks sujus koostöö kohe algul hästi - st. saime suure grupiga kokku zoomis, kus jagunesime väiksematesse gruppidesse. Oma väiksema grupiga valmistasime kohe ette keskkonnad kus suhelda ja tegime ka mitmeid videokõnesid, et oma mõtteid ja ideid projekti käigus paremini jagada saaksime. Valisime ka grupijuhhi, kes koostöös grupiga väga hästi oma rolli kandis ja projekti loomisel kogu korraldust sujuvamaks muutis, võttes enda peale suhtluse juhendajatega ning materjalide saatmised ja üleslaadimised keskkondadesse. Kuna meie projekti sisuline osa ja töö oli ikkagi üsna mahukas, siis mingitel hetkedel andis tunda, et ülejäänud kooliasjad tuleb ka ära teha ja aja planeerimine muutus keeruliseks. Sellegipoolest leidsime kogu grupiga sellele lahenduse ja saime omavahel piisavalt teineteist toetada. Kuna üleüldine ajalimiit oli väike, siis oli kahju, et mõne asjaga pidi liialt kiirustama. Sellegipoolest olen väga rahul meie meeskonna tööga ja õnnelik selle üle, et saime luua miskit, millest on realne kasu ja vajadus.

Janne Puks

ELU projekt on pakkunud meie grupile võimalust ja väljakutset lõimida erinevaid valdkondi ning samas suunata kogu protsessi selliselt, et tehtav töö tuleks meile kõigile ka tööalaselt kasuks. Olgugi, et koostöö toimus distantstilt oli meil meeskonnana piisavalt ühiseid kohtumisi ja arutelusid, et panna paika ühine visioon ning selle saavutamise nimel koostööd teha. Tunnen, et välja töötatud materjale on võimalik efektiivselt nii Proovikivi projektide raames, kui ka noortekeskuses, koolis või erinevate koolituste raames aktiivselt kasutusele võtta. Meie valitud grupijuht sai oma tööga suurepäraselt hakkama ning kuna ka kõik meeskonna liikmed panustasid aktiivselt ja järjepidevalt püsisime me ka üsnagi hästi graafikus. Sellegipoolest oli näha, et mai lõpp ja juuni algus oli paljudel, sealhulgas ka minul, juba keerulisem projekti tegevustesse suure pühendumisega panustada kuna nii

töökoormus kui ka kurnatus oli sel perioodil väga suur. Siinkohal ehk oleks abiks kui aine algusjärgus oleks võimalik rohkem tuge või suunamist saada ning projekti kaitsmine toimuks pigem mai keskpaigas.

Mirjam Heinsaar

ELU projektis osalemine andis hea võimaluse harjutada koostööd erinevate erialade üliõpilastega ning süveneda põhjalikumalt teemasse, mis on muutumas aina aktuaalsemaks. Koostöö sujus grupis hästi, sõlmitud sai ühised kokkulepped ning panime paika olulised tähtajad, millest valdavalt ka kinni pidasime. Kuigi koostöö erinevate erialade üliõpilastega on rikastav, pakub see omajagu ka väljakutseid. Kuna kõigi graafikud on erinevad, on ühiseid kohtumisaegu planeerida üpris keeruline. Zoomis läbiviidud kohtumised lihtsustasid protsessi, kuid seeläbi kadus võimalus kohtuda inimestega näost näkku, mis oleks projekti kulgu toredamaks ja ka efektiivsemaks muutnud. Sellegipoolest valmisid lõpptulemusena asjalikud materjalid, mida saan rakendada enda õpetajatöös ning tulevad loodetavasti kasuks ka teistele õpetajatele/juhendajatele.

KASUTATUD KIRJANDUS

Eesti Haridusvaldkonna Arengukava 2021-2035 (2020). Tallinn: Haridus-ja Teadusministeerium. Loetud aadressil:

https://www.hm.ee/sites/default/files/eesti_haridusvaldkonna_arengukava_2035_seisuga_2020.03.27.pdf

Hallik, M. (2020) Empowering and Equipping Students to Become Active Citizens Through "Glocally transformative" project-based learning. (Magistritöö). Tallinna Ülikool. Loetud aadressil:

<https://www.etera.ee/zoom/85015/view?page=1&p=separate&search=maarja%20hallik&tool=search&view=0,0,2480,3509>

Lahe, K. (2020) Projektõpe muutunud õpikäsituse kontekstis. (Bakalaureusetöö). Tallinna Ülikool. Loetud aadressil:

<https://www.etera.ee/zoom/59056/view?page=1&p=separate&search=projekt%C3%B5pe%20muutunud%20%C3%B5pik%C3%A4situse%20kontekstis&tool=search&view=0,446,2481,3062>

Põhikooli riiklik õppekava, (2011). Riigi Teataja, 21.10.2016. Loetud aadressil:

<https://www.riigiteataja.ee/akt/123042021010>